

Ministrstvo za okolje in prostor
Ministrica
ga. Irena Majcen
Dunajska 48
1000 Ljubljana

irena.majcen@gov.si
gp.mop@gov.si

Naš znak: 638/16/VOD-BŠF
Datum: 5.2.2016

ZADEVA: **Stališče do osnutkov Zakona o urejanju prostora (ZUREP-2), Gradbenega zakona (GZ) in Zakona o pooblaščenih arhitektih in inženirjih (ZPAI) v javni obravnavi do 20.1. oz. 19.2.2016**

Zveza: **Dopis IZS št. 3245/15/VOD-BŠF z dne 5.11.2015**
Dopis IZS št. 3759/2015/VOD-ČR z dne 16.12.2015

Spoštovana ministrica, gospa Irena Majcen,

Na zbornici smo v širokem krogu pooblaščenih inženirjev, ki v praksi delujemo na strani vseh akterjev pri graditvi objektov (projektantov, nadzornikov, izvajalcev, investitorjev in upravnih organov), preučili osnutke vseh treh zakonov in pripravili bistvene pripombe, ki jih prilagamo krovnemu dopisu, v katerem podajamo naše stališče.

Sporočamo vam, da podpiramo osnutek Zakona o urejanju prostora (ZUREP-2) in ga ocenjujemo kot primerno izhodišče za nadaljnje delo.

Nasprotno menimo, da sta Gradbeni zakon in Zakon o pooblaščenih arhitektih in inženirjih konceptualno in vsebinsko nesprejemljiva in nista primerna za nadaljnjo obravnavo. Osnutka zakonov sta po prepričanju skupščine IZS škodljiva za pooblašcene inženirje, gospodarstvo in grajeno okolje. Ne moremo mimo dejstva, da nekritično favorizirata pooblašcene arhitekta in odvzemata delo pooblaščenim inženirjem, za katerega so usposobljeni, nad čimer smo ogorčeni.

Zato naj se Gradbeni zakon zastavi na novo. Pri tem naj se izhaja iz besedila obstoječega Zakona o graditvi objektov, ki naj se ga popravi oziroma nadgradi tam, kjer je to na podlagi izdelane analize stanja potrebno. Menimo, da tako korenite spremembe, kot ste jih predlagali, niso ne potrebne ne primerne.

Pri popravilu naj se poseže v postopek dovoljevanja (gradbeno in uporabno dovoljenje) ter izpopolni določila o nadzoru in inšpekcijah. Sedanji sistem udeležencev je jasen in zadovoljiv, kot tudi primerljiv s tujimi predpisi in dobro prakso. Izpopolni naj se pogoje za opravljanje dejavnosti. Prav tako je ustrezen sedanji sistem izdelave projektne dokumentacije, zato ni razlogov, da se ga menja. Pravilnik o vsebini projektne dokumentacije naj se nadgradi s podrobnejšimi navodili za posamezne vrste objektov.

Na novo zastavljenemu Gradbenemu zakonu naj se prilagodi Zakon o pooblaščenih arhitektih in inženirjih. Pri tem zahtevamo, da se naloge in pristojnosti pooblaščenih inženirjev in arhitektov v zakonu prilagodijo kompetencam enih in drugih, ki izhajajo iz domačih študijskih programov!

Za zaključek želimo povedati, da IZS podpira urejanje gospodarskega okolja, prevzemanje odgovornosti in poenostavljanje postopka pridobitve gradbenega dovoljenja, za kar so določene spremembe zakonodaje potrebne, a morajo biti premišljene, preskušene in celovite, sicer je bolje, da jih ni. Tega pa o večini predlaganih sprememb žal ni mogoče reči.

Glede na konstruktivno sodelovanje zbornice in članov zbornice v javni razpravi vas pozivamo, da po zaključku javne razprave vse sodelujoče v njej seznanite z odločitvijo, kako boste pristopili k nadaljnji pripravi besedila zakona.

Lepo pozdravljeni,

Predsednik komisije za sistemske zakone
Ivan Leban, univ.dipl.inž.el., l.r.

Predsednik Inženirske zbornice Slovenije
mag. Črtomir Remec, univ.dipl.inž.grad.

Priloge:

1. Pripombe na ZUREP-2
2. Pripombe na GZ
3. Pripombe na ZPAI
4. Dopis IZS št. 3245/15/VOD-BŠF z dne 5.11.2015 (krovni dopis, priloge že imate, priloga 7 ni več aktualna)
5. Dopis IZS št. 491/15/VOD-BŠF z dne 4.2.2015
6. Dopis IZS št. 3671/15/VOD-BŠF z dne 9.12.2015

PRILOGA 1

PRIPOMBE NA OSNUTEK ZUREP-2

Zemljiška politika

Poglavje zemljiške politike je načeloma v redu. Opozarjamo pa, da ni bila narejena predhodna analiza, s katero bi bilo preverjeno, ali so predlagane rešitve usklajene s fiskalno politiko države in da ni bil izdelan izračun (ocena) stroškov vpeljave in stroškov koristi predlagane rešitve. Stroški vpeljave namreč nikakor ne smejo preseči stroškov koristi.

PIS

Poglavje je načeloma v redu. Toplo pozdravljamo uvedbo evidence stavbnih zemljišč.

Prostorski akti

Vrst predlaganih aktov je preveč. Predlagamo zmanjšanje števila in delitev na strateške in izvedbene.

DPN

Predlagana rešitev (tudi v povezavi z GZ) ni primerna za infrastrukturne objekte. Glejte pripombo pod GZ – infrastrukturni objekti. Predlagamo boljšo rešitev.

Prostorski načrtovalec

Naj se ga umesti v ZPAI v skladu s priložo 6 (dopis IZS št. 3671/15/VOD-BŠF z dne 9.12.2015).

Zaključek:

Osnutek Zakona o urejanju prostora (ZUREP-2) podpiramo in ga ocenjujemo kot primerno izhodišče za nadaljnje delo.

Naše pripombe in predlogi so vključeni v skupne pripombe skupine Odgovorno do prostora!

Rešitve podane v osnutku zakona naj se razvije in jih dopolni.

PRILOGA 2 PRIPOMBE NA OSNUTEK GZ

Splošne pripombe:

- zakon ni usklajen z ZUREP-2 in ZPAI (vsebinsko, terminološko)
- rešitve, zapisane za infrastrukturne objekte in objekte z vplivi na okolje niso primerne in zavajajoče obljublajo skrajšanje postopka pridobitve gradbenega dovoljenja
- po nepotrebem se spreminjata uveljavljena sistema udeležencev in izdelave projektne dokumentacije
- pri tem so nejasno opredeljene odgovornosti in vloge udeležencev, manjka poimenovanje pravnih in fizičnih oseb
- je v rešitev vodje gradnje vgrajena sistemska korupcija, saj naj bi opravljal nezdružljive naloge, ki so v večkratnem konfliktu interesov
- za zagotovitev stabilnosti in požarne varnosti objektov ni dovolj dobro poskrbljeno; dvomimo, da bo strokovno, številčno in finančno podhranjena gradbena inšpekcija kos zadani ji pomembni nalogi
- iz strokovnega vidika sta geodetski prikaz (nov pojem in izdelek, ki v praksi ni poznan in definiran) in katastrski prikaz neprimerni podlagi za projektiranje in prenos projekta v naravo, potreben je geodetski načrt
- gradbeni zakon odpravlja pogoje za opravljanje dejavnosti izvajanja, namesto da bi jih urejal ter izvajalce spreminja v posrednike delovne sile, ki ne bodo imeli vpliva na gradnjo, a bodo zanj morali jamčiti z bančnimi garancijami
- terminologija in definicije so nepopolne, brez potrebe se menjajo desetletja uveljavljeni pojmi
- ukinja se vse podzakonske akte ter se jih nadomešča z nepopolnimi in vsebinsko neprimernimi prilogami

Bistvene pripombe:

Pripombe je trenutno mogoče podati le na konceptualni ravni.

ZAHTEVNI OBJEKTI

To so objekti, ki imajo velike dimenzije (velike razpone, veliko prostornino), zahtevno temeljenje ali pa se v njih zadržuje večje število ljudi. Pogosto so to istočasno tudi javni objekti (bolnice, šole ...), kot tudi objekti posebnega družbenega pomena (na primer jedrska elektrarna). Zaradi tega, ker je škoda, ki lahko nastane uporabnikom objektov, okolici, okolju in javnim financam zaradi napak v projektni dokumentaciji ali pri gradnji lahko zelo velika, tuji predpisi in mednarodne finančne ustanove, ki posojajo denar, zanje predpisujejo neodvisno strokovno kontrolo projektne dokumentacije z vidika mehanske odpornosti in stabilnosti objektov ter požarne varnosti, kot tudi neodvisen nadzor med gradnjo. Nič od tega v osnutku Gradbenega zakona ni predvideno, kljub temu da so stroški takšne kontrole v primerjavi s potencialno škodo več kot zanemarljivi. Za zahtevne objekte je rešitev, predvidena v osnutku zakona, neprimerna, saj prepušča stvar naključju, kar je nedopustno. Napako naj bi odkril za to strokovno neusposobljen gradbeni inšpektor. Opozarjamo, da nam zaradi spleta okoliščin (kriza, manj investicij, nizke cene, ni denarja za strokovno izobraževanje) kakovost projektne dokumentacije že nekaj časa pada in da brez neodvisne kontrole dokazanosti izpolnjevanja bistvenih zahtev v PZI v prihodnosti ne bomo dosegali niti minimalne zahtevane kakovosti gradnje. To ima lahko na nivoju države zaskrbljujoče posledice.

Predlog:

V gradbeni zakon naj se zapiše sistemska rešitev po vzoru tujih predpisov ali dobre mednarodne prakse. Za gradbeno tehnično zahtevne objekte in objekte z vplivi na okolje naj se uvede neodvisno strokovno kontrolo projektne dokumentacije z vidika mehanske odpornosti in stabilnosti objektov ter

požarne varnosti, kot tudi neodvisen nadzor med gradnjo. Glejte naš predlog v dopisu IZS št. 3245/15/VOD-BŠF z dne 5.11.2015.

INFRASTRUKTURNI OBJKETI

Rešitve niso primerne za infrastrukturne objekte, pri katerih se postopki glede na sedanji Zakon o umeščanju ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP) podaljšujejo za več let, kar pa je odvisno od vrste in velikosti ureditve (2 do 3 leta). Predlagana rešitev je slabša od sedanje po ZUPUDPP.

- časovnica se nerazumljivo podaljšuje, ker se postopek po nepotrebem deli na dva postopka po dveh zakonih (ZUREP in GZ)
- seznanitev iste javnosti se po nepotrebem izvaja dvakrat, enkrat v postopku priprave državnega lokacijskega načrta in drugič izdaje gradbenega dovoljenja
- obstaja znatno tveganje, da investitor infrastrukturnega objekta sploh ne bo mogel zgraditi (*)
- dodatno tveganje za investitorja predstavlja pridobivanje OVS šele v fazi izdaje GD – po sprejetem DPN (**)

* Sicer s majhnim deležem lastnikov zemljišč (1%) investitor običajno ne more skleniti pogodbe o ustanovitvi služnosti, po predlagani rešitvi pa ne bo mogel ustanoviti služnosti v javno korist, ki se je poslužuje v takih primerih. V kolikor investitor ne sklene vseh potrebnih pogodb za pridobitev služnosti ali odkup zemljišča, ne more izkazati pravice graditi, ta pa je eden od pogojev za pridobitev gradbenega dovoljenja.

** Nosilci urejanja prostora (MK, ARSO vode, zrak, MZ, ZRSVN itd.) namreč v postopku izdaje OVS pogosto zahtevajo spremembo prostorskih ureditev, kar bi v praksi privedlo do zahtev po spreminjanju že sprejetega DPN, za katerega je investitor porabil več let. Za spremembo DPN jih lahko porabi do še enkrat toliko.

Predlog:

Predlagamo, da se v novo zakonodajo zapiše rešitev za infrastrukturne objekte, po kateri se predvidi izdelavo DPN (na podlagi idejnega projekta), kot podlage za razlastitev, če se ta izkaže za potrebno, z obvezno pridobitvijo OVS po uradni dolžnosti pred sprejemom uredbe o DPN. Takšna rešitev bi bila skladna tudi z EU uredbo 347/2013/EU, ki dovoljuje postopek »one stop shop« za energetska infrastrukturo skupnega pomena. Takšna uredba o DPN naj skupaj z dokazili o pravici graditi pomeni že tudi GD. Celoten postopek naj bo urejen v ZUREP-2.

OBJEKTI Z VPLIVI NA OKOLJE, ki potrebujejo OKOLJEVARSTVENO SOGLASJE

Integracija sedaj vzporednega okoljskega postopka v postopek prostorskega načrtovanja in dovoljevanja ni zadovoljiva, saj ne prinaša oprijemljivega napredka. Tudi pri teh objektih zakon ni dosegel cilja, da naj bi investitor hitreje in z manj stroški pridobil gradbeno dovoljenje. Postopek bo časovno gledano celo dva meseca daljši. Ker se okoljski predpisi v nasprotju s potrebami in pričakovanji ne spreminjajo, ostaja vsebinsko gledano postopek okoljskega presojevanja sprejemljivosti objekta enak, zato bo moral investitor ne glede na zapisano v Gradbenem zakonu, izdelati projektno dokumentacijo višje stopnje obdelave. Stroški tako ne bodo nič nižji, kljub temu, da bo postopek en sam.

- Pozitivno je, da uradno postopka ne bosta več dva, ampak bo okoljevarstveno soglasje pridobljeno skupaj z gradbenim dovoljenjem
- Okoljski postopek predpisan z zakonom o varstvu okolja je le navidezno integriran v postopek prostorsko-gradbenega dovoljevanja, saj se ga vsebinsko ne spreminja, kar je slabo in napačno ter v nasprotju s potrebami in pričakovanji

- Pozitivno je, da naj bi bila projektna dokumentacija enotna, a bo pre nizke stopnje obdelave za resno delo, t.j. za izvedbo nalog po okoljskih predpisih; postopek je tako na videz poenostavljen, a v resnici zavajajoč, saj bo investitor v resnici še vedno moral izdelati projektno dokumentacijo višje stopnje obdelave
- Časovnica se celo podaljšuje za 2 meseca
- Opozarjamo, da upravni organi zelo mogoče ne bodo kos nalogi izdaje gradbenih dovoljenj z integriranim okoljevarstvenim soglasjem, ker za to nalogo niso strokovno usposobljeni
- Zakon verjetno po pomoti ne predvideva preveritve ustreznosti izdelanega poročila o vplivih na okolje (PVO) in pregleda, ali so vsi v PVO predvideni ukrepi obdelani v projektu za izvedbo (PZI)
- Zakon prav tako ne predvideva nobene sankcije, če v sklopu izdaje gradbenega dovoljenja niso upoštevani okoljski predpisi

Predlog:

Predlagamo, da se korenito prevetri okoljsko zakonodajo in s tem doseže bistven napredek pri integraciji okoljskega postopka v postopek prostorskega in gradbenega dovoljevanja. Le s spremembami prostorske in gradbene zakonodaje bistvenega napredka ni mogoče doseči. Ob tem naj se določi tudi stopnjo obdelave enotne projektno dokumentacije, ki bo istočasno zadostila potrebam okoljskega presojevanja in gradbenega dovoljevanja.

Glede na to, da bodo upravni organi v postopku izdaje gradbenega dovoljenja pridobivali mnenje ARSO za potrebe izdaje OVS in da strokovnega znanja s področja okoljskih predpisov nimajo, predvidevamo, da bo izdajanje gradbenih dovoljenj težavno in upočasnjeno. V razmislek predlagamo rešitev, po kateri bi v postopek vključili »neodvisne strokovnjake za varstvo okolja«. Lahko bi bili člani IZS. To pomeni, da bi za svoje delo poklicno odgovarjali.

OBJEKTI Z VPLIVI NA OKOLJE, ki potrebujejo OKOLJEVARSTVENO DOVOLJENJE

Osnutek Gradbenega zakona niti ne nakaže, kaj bo z objekti, ki potrebujejo okoljevarstveno dovoljenje, torej izboljšanja njihovega umeščanja in dovoljevanja ne rešuje. Prav to bi bilo nujno za razvoj gospodarstva in rast BDP.

VODJA GRADNJE

Predlagana rešitev je neposrečena in ji nasprotujemo, ker je vanjo vgrajena sistemska korupcija. Po njej naj bi bile funkcije nadzornika, vodje gradbišča in v določenih primerih tudi projektanta in upravnega organa, ki izda uporabno dovoljenje, združene v eni osebi. Povsem jasno je, da vodja gradnje ne more neoporečno opravljati vseh naloženih mu nalog. Zato mu je treba odvzeti nezdržljive naloge in v zakonu v izogib konflikta interesov predvideti izključevanja, kot so zapisana že v sedanjem ZGO-1.

Vodja gradnje:

- Je v večkratnem konfliktu interesov
- Zakon mu nalaga po našem prepričanju številne nezdržljive naloge, ki zlahka omogočajo koruptivnost
- Njegova odgovornost je nejasna

Vodja gradnje naj bi po osnutku zakona opravljal:

- Nadzor nad projektiranjem načrtov za izvedbo, pri čemer je sam lahko tudi projektant
- Zastopal interese investitorja med gradnjo, vključno s pripravo terminskega plana in pogodb z izvajalci
- Vodil gradbišče in gradnjo
- Za potrebe upravnega postopka (izdaje uporabnega dovoljenja) izjavljal, da je objekt skladen s prostorskimi akti, varen in zanesljiv

Konflikt interesov:

- projektant nikakor ne bi smel biti istočasno vodja gradnje, saj bi izvajal nadzor nad samim sabo; v tujini imajo za namen nadzora ustreznosti izdelane projektne dokumentacije predvidene t.i. revidente oz. neodvisne strokovne izvedence, ki pogosto sodelujejo tudi v fazi izvajanja gradnje
- vodja gradnje ne bi smel istočasno voditi gradnje in hkrati podajati izjav o neoporečnosti izvedene gradnje, ki omogočajo izdajo uporabnega dovoljenja v upravnem postopku, saj je gradnjo vodil in zato ni neodvisen udeleženec pri graditvi; lahko je le na eni strani: ali na strani države (upravnega organa), ki izdaja uporabno dovoljenje, ali pa na strani izvajalca, ki jamči za izvedeno gradnjo
- V sedanjem zakonu o graditvi objektov je prav v izogib konfliktu interesov predvideno izključevanje funkcij, po katerem projektant ne more biti istočasno tudi nadzornik in vodja gradbišča (projektant je lahko nadzornik, nadzornik pa ne more biti vodja gradbišča). Pred letom 2012 je bil z zakonom predviden tudi neodvisen pregled projektne dokumentacije za gradbeno tehnično zahtevne objekte in objekte z vplivi na okolje, pri čemer jo je izvedel revident, ki ni smel biti projektant, lahko pa je bil revident tudi nadzornik. V praksi je bilo to celo zaželeno.

Posledica konflikta:

- Vodja gradnje bo v praksi zagotovo potrdil projektno dokumentacijo, ki jo je zagotovil kot projektant, sicer bi priznal investitorju, da kot projektant ni opravil svojega dela
- Podobno bo vodja gradnje zagotovo zatrdil, da je objekt, katerega gradnjo je vodil, skladen s prostorskimi akti in varen ter zanesljiv

Predlog:

Funkcijo vodje gradnje, kot je predlagana, naj se opusti. Namesto nje naj se v zakonu po vzoru tujih držav in dobre mednarodne prakse predvidi neodvisen nadzor. Sedanji nadzor naj se nadgradi – doda naj se mu več nalog in pristojnosti ter jasno zapiše odgovornosti. Pri javnih investicijah in gradbenotehnično zahtevnih objektih naj se ga združi z vodenjem investicije (svetovalnim inženiringom), ki se ga izvaja tako v fazi priprave kot izvedbi investicije in ga lahko izvajajo tudi zaposleni investitorja.

Neodvisen nadzor bi lahko pomagal tudi gradbeni inšpekciji, ki po našem prepričanju zaradi strokovne, številčne in finančne podhranjenosti ne bo kos zadani ji pomembni nalogi.

Predlog nalog novega nadzornega inženirja/vodje nadzora:

- *odgovarja, da so izpolnjeni pogoji za pričetek gradnje, med drugim:*
  - *gradbeno dovoljenje,*
  - *OVS oz. OVD - če potrebno,*
  - *PZI - z vsemi potrebnimi načrti, opisi in izračuni, ki dokazujejo, da bo objekt izpolnjeval splošne in bistvene zahteve, določene s tem zakonom,*
  - *zakoličba,*
  - *urejene dostopne poti ...*
- *uvedba izvajalcev v delo,*
- *odgovarja za izvedbo objekta skladno z gradbenim dovoljenjem, gradbeno pogodbo, PZI, delavniškimi načrti kot tudi tehničnimi predpisi in standardi,*
- *poda soglasje k dokazilu o mehanski odpornosti in stabilnosti in izvaja nadzor nad izvedbo nosilne konstrukcije in z njo povezanih konstrukcij, ki so pomembne za stabilnost objekta; soglasje podpiše in nadzor izvaja pooblaščen inženir s pooblastilom za gradbeno stroko, ki ni projektant načrtov gradbenih konstrukcij za predmetni objekt,*
- *nadzor in korekcija detajlov pri montažnih izdelkih,*
- *nadzor nad kakovostjo gradbenih in drugih proizvodov, inštalacij, tehnoloških naprav in opreme, ki se vgrajujejo v objekt*
- *usklajevanje predlogov sprememb med izvajalcem, investitorjem in projektantom ter potrjevanje manjših odstopanj, ki jih dopušča 70. člen GZ,*

- nadzor nad vnosom sprememb in dopolnitev, ki nastanejo med gradnjo in sta z njimi soglašala investitor in projektant v gradbeno knjigo in projektno dokumentacijo izvedenih del,
- stalna prisotnost na gradbišču,
- koordinacija strokovnjakov, ki sodelujejo pri nadzoru (pooblaščenih inženirjev posameznih strok in drugih vključenih strokovnjakov),
- sestavitev skupnega terminskega plana gradnje in nadzor nad izvajanjem terminskega plana gradnje,
- pregledovanje in podpisovanje gradbenega dnevnika,
- dnevni pregled/kontrola in potrjevanje gradbenih knjig izvajalcev,
- pregled/kontrola in potrjevanje predizmer, ki jih pripravijo izvajalci,
- potrjevanje računov/obračunov stroškov,
- v primeru zaostajanja za terminskim planom in odstopanj od predizmer ter planiranih stroškov obvesti investitorja,
- prevzem izvedenih del skupaj s strokovnjaki, sodelujočimi pri projektiranju in nadzoru ter določitev pomanjkljivosti/napak,
- v primeru nedovoljene (nelegalne, neskladne) gradnje zaustavi gradnjo in zahteva vrnitev v prejšnje stanje ter v primeru, da izvajalec stanja ne sanira, obvesti investitorja in inšpekcijo,
- prevzem objekta in dokumentacije, ki jo pripravijo izvajalci, kot so navodila za obratovanje in vzdrževanje, protokol preskušanja,
- nadzor nad preskusnim obratovanjem posameznih delov in celote,
- nadzor nad odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih pri prevzemu objekta,
- priprava in vložitev zahtevka za izdajo uporabnega dovoljenja in sodelovanje na tehničnem pregledu s celotno ekipo, ki je opravljala nadzor,
- nadzor nad odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih pri tehničnem pregledu objekta,
- izdelava seznama garancijskih rokov,
- kontrola stroškov na način kontrole obračunov izvajalcev ter primerjava s pogodbenimi cenami in predračunom,
- predaja kompletne dokumentacije o objektu investitorju.

Predlog pogojev in nalog vodenja javnih investicij in gradbeno tehnično zahtevnih objektov:

Vodenje investicije obsega:

- finančno, pravno in tehnično svetovanje v zvezi s projektiranjem, gradnjo, uporabo in odstranitvijo objekta,
- finančno, pravno in tehnično pripravo in planiranje del v zvezi z gradnjo in spremljanje izvajanja tega plana,
- svetovanje, pripravo razpisne dokumentacije, izbiro ponudnikov in sklenitev pogodb s projektantom, revidentom, nadzornim inženirjem, izvajalcem, pooblaščenim inženirjem geodezije in drugimi osebami, ki opravljajo dela v zvezi z gradnjo objekta ter svetovanje pri sklepanju pogodb s temi osebami,
- povezovanje in usklajevanje dela projektanta, revidenta, nadzornega inženirja, izvajalca, pooblaščenim inženirja geodezije in drugih oseb, ki opravljajo dela v zvezi z gradnjo objekta ter nadzor nad njihovim delom z namenom zaščite pravic in interesov investitorja,
- pridobivanje prostorskih aktov, analiz, študij, elaboratov in drugih dokumentov, potrebnih za izdelavo projektne dokumentacije vseh stopenj obdelav (faz) ter projekta odstranitve objekta,
- pridobivanje vseh dokumentov in sklepanje vseh pravnih poslov, potrebnih za izdajo aktov in pridobitev prostorskega, gradbenega in uporabnega dovoljenja in dovoljenja za odstranitev objekta,
- pridobivanje vseh dokumentov in sklepanje vseh pravnih poslov, potrebnih za izgradnjo objekta ter opravljanje del, ki jih je investitor dolžan opravljati tekom izvajanja gradnje,
- izvajanje nadzora med gradnjo, če se investitor tako odloči.

Vodja investicije:

Pooblaščen arhitekt ali pooblaščen inženir z 8. leti delovnih izkušenj pri vodenju investicij in najmanj 30 ECTS kreditnimi točkami iz področij, relevantnih za vodenje gradbenih projektov.

Javni naročniki so dolžni imenovati vodjo projekta v primeru, ko znaša skupna investicijska vrednost več kot 7,14 mio EUR brez DDV.

Vodjo investicije imenuje javni naročnik zaradi optimizacije stroškov in časa ter zaradi zakonite in kakovostne izvedbe investicije.

Vodja investicije je odgovoren javnemu naročniku za zakonito in pravilno izvedbo investicije, predpisane s tem zakonom.

GRADBENA INŠPEKCIJA

Gradbeni inšpektor je poleg vodje gradnje po osnutku zakona druga ključna oseba graditve, ki naj bi nadzoroval gradnjo in zagotavljal tudi varnost in zanesljivost objektov (dokazanost izpolnitve bistvenih zahtev).

Ob današnji strukturi, strokovni usposobljenosti in številu gradbenih inšpektorjev ter dejstvu o prepovedi zaposlovanja in finančni podhranjenosti gradbene inšpekcije, upravičeno dvomimo, da bodo inšpekcijske službe kos tej pomembni nalogi. Posledično sta pod vprašajem varnost in zanesljivost objektov.

Predlog:

Rešitev vidimo v neodvisnih strokovnih izvedencih kot pomočnikih gradbenih inšpektorjev, ki bi, tako kot na Bavarskem, po kateri se pogosto zgledujete, pri gradbenotehnično zahtevnih objektih nadzorovali tudi dokazanost dveh bistvenih zahtev (stabilnosti in požarne varnosti) v projektih za izvedbo.

SISTEM UDELEŽENCEV PRI GRADITVI OBJEKTOV SISTEM IZDELAVE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

GZ po nepotrebem v celoti spreminja sistem udeležencev pri graditvi objektov in sistem izdelave projektne dokumentacije, ki sta nedodelana in mestoma nerazumljiva.

Sedanji sistem udeležencev je jasen in zadovoljiv, kot tudi primerljiv s tujimi predpisi in dobro prakso. Prav tako temu sistemu podrejen sistem pooblaščenih oseb. Zato naj se ga ohrani. Ker pa sta šibka točka sedanjega sistema nadzor in inšpekcija, naj se ju izboljša.

Predlog:

Nadzorniku naj se pripiše dodatne naloge in jih jasno opredeli, prav tako naj prevzema odgovornost (ki je sedaj ne), ki pa mora biti jasno določena.

Podaljšana roka gradbene inšpekcije naj bodo neodvisni strokovni izvedenci, ki pri javnih objektih, gradbeno tehnično zahtevnih objektih in objektih z vplivi na okolje izvajajo neodvisni nadzor nad dokazanostjo izpolnjevanja bistvenih zahtev mehanske odpornosti in stabilnosti in požarne varnosti v fazi izdelave projektne dokumentacije in med gradnjo.

S ciljem izboljšanja sedanje, prevečkrat slabe prakse vodenja javnih investicij naj se pri le teh uvede vodjo investicije. Glejte predlog vodje investicije zapisan zgoraj.

Posledično naj se le nekoliko spremeni izrazoslovje:

- investitor – projektant – nadzorni/svetovalni inženir – izvajalec*
- vodja investicije – vodja projektiranja in projektanti – vodja nadzora in nadzorniki – vodja gradbišča in vodje del/vodje posameznih del – neodvisni strokovni izvedenec*

Novemu **sistemu izdelave projektne dokumentacije** nasprotujemo, ker sedanji deluje dobro in ne vidimo razlogov za zamenjavo.

Predlog:

V zakonu morajo biti poimensko naštetih faze izdelave projektne dokumentacije, med katere sodita tudi izdelava projektne naloge kot tudi projekt za razpis (kot tehnični del razpisne dokumentacije), nadalje njihov namen in vsebina. Prav tako mora biti zapisan nabor vseh možnih načrtov, kot je to navedeno sedaj v ZGO-1. Katere načrte in elaborate se v posameznem primeru izdelata, določi vodja projektiranja, ki za svojo odločitev prevzema tudi odgovornost. V zakon naj se zapišejo pooblastila, potrebna za izdelavo posameznih načrtov. Podrobna vsebina projektne dokumentacije naj bo določena s pravilnikom o projektni dokumentaciji in navodili o podrobnejši vsebini projektne dokumentacije, ki jih izdelata poklicni zbornici v soglasju z ministrstvom.

Strinjamo se z znižanjem stopnje obdelave projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, a je treba stopnjo obdelave prilagoditi gradbeno tehnični in okoljski zahtevnosti objekta. Za enostavnejše objekte bo tako zadostna idejna zasnova, za zahtevnejše bo potreben vsaj idejni projekt. S ciljem zagotavljanja varnosti uporabnikov, zaščite okolice in okolja, zmanjševanja škod in preprečevanja/omejevanja katastrof ob naravnih dogodkih naj se v zakon zapiše, da je pri zahtevnejših objektih idejnemu projektu priložena ocena mehanske odpornosti in stabilnosti in požarne varnosti, ki jo izdelata pooblaščen inženirja s pooblastilom za gradbeno stroko oziroma požarno varnost.

GEODETSKE PODLAGE ZA POSEG V PROSTOR IN IZDELAVO PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

GZ kot podlago za projektiranje neposrečeno in iz strokovnega vidika neprimerno uvaja geodetski prikaz (nov pojem in izdelek, ki v praksi ni poznan in definiran) in katastrski prikaz. Večkrat vam je že bilo pojasnjeno, da je edina ustrezna podlaga za izdelavo projektne dokumentacije tista, ki je izdelana v ustreznem merilu, ki omogoča projektiranje in potem prenos projekta v naravo in je izdelana v državnem koordinatnem sistemu, to pa je geodetski načrt.

Dejstvo je, da za velik del Slovenije še vedno veljajo katastrski načrti, katerih izvor je grafična izmera, narejena v času Avstro-Ogrske monarhije in ti načrti niso usklajeni s topografskimi bazami. Prav tako so topografski podatki, ki so sistematično vodeni na nivoju države v merilu 1:5000 in ti niso zadovoljive natančnosti za planiranje posegov v prostor in gradnjo objektov. Primerljiv sistem je v državah, ki imajo podobne katastrske podlage (Avstrija, Hrvaška).

Predlog:

Predlagamo, da za geodetsko podlago za poseg v prostor in izdelavo projektne dokumentacije v zakonu predpiše geodetski načrt.

Sestavni del naših pripomb

so tudi pripombe, ki smo vam jih posredovali v dopisu IZS št. 3245/15/VOD-BŠF z dne 5.11.2015 in njegovih prilogah. Priloga 7 (geodezija) ni več aktualna.

PRILOGA 3 PRIPOMBE NA OSNUTEK ZPAI

Splošne pripombe:

- zakona nekritično favorizirata arhitekta pred inženirji; inženirje spreminjata v nepotrebne sodelavce in jim jemljeta naloge za katere so usposobljeni in jih nekritično dodeljujeta arhitektom, ki zanje niso kompetentni
- deregulacija poklicev se izvaja izključno pri inženirskih poklicih v pristojnosti IZS
- zahteva po več kot 50% lastništvu pooblaščenih arhitektov in inženirjev v arhitekturi oziroma inženirski družbi je v nasprotju z gospodarskim interesom in interesom obstoječih podjetij.

Podrobnejše pripombe:

NALOGE IN PRISTOJNOSTI POOBLAŠČENIH ARHITEKTOV IN INŽENIRJEV

Ogorčeni smo nad rešitvijo, ki pooblaščenim inženirjem onemogoča nastopati v vlogi projektantov, vodij gradenj in vodij del pri vseh vrstah stavb, saj smo za te naloge usposobljeni. To je zapisano v splošnih in posebnih kompetencah diplomantov, ki nato postanejo pooblaščeni inženirji. Po sedanjem zakonu o graditvi objektov smo zanje tudi pristojni.

Vpogled v študijska programa arhitekture in gradbeništva Univerze v Ljubljani in njune splošne ter posebne kompetence pove, da je:

- diplomant študijskega programa arhitekture usposobljen za odgovorne naloge iz arhitekturnega oblikovanja in projektiranja ter urejanja prostora,
- diplomant študijskega programa gradbeništva usposobljen za projektiranje, organiziranje, upravljanje, vodenje in izvajanje gradbenih del in gradbene proizvodnje, prostorsko načrtovanje in urejanje prostora ter samostojno vodenje projektov na področju gradbeništva.

Zahteva

Zahtevamo, da se naloge in pristojnosti pooblaščenih inženirjev in arhitektov v zakonu prilagodijo kompetencam enih in drugih, ki izhajajo iz študijskih programov!

Bistvene pripombe k členom s predlogi sprememb članov:

1.

Zakon mora enakovredno obravnavati vse poklice, arhitekturne in inženirske.

Število reguliranih poklicev naj se zmanjša na 3 ali pa poveča na 10.

Zakon naj predvidi samo tri regulirane poklice: *pooblaščenih inženir, pooblaščenih arhitekt in prostorski načrtovalec*, pri čemer naj se med pooblaščene arhitekta uvrščajo tako arhitekti kot krajinski arhitekti, med pooblaščene inženirje pa inženirji gradbeništva, strojništva, elektrotehnike ... . V nasprotnem zahtevamo, da se v zakon umesti tudi regulirane poklice vseh inženirskih strok, za katere podeljuje pooblastila IZS.

Obrazložitev:

S ciljem deregulacije poklicev zakon predlaga zmanjšanje števila reguliranih poklicev. Pri tem zakon predvideva pet reguliranih poklicev: *pooblaščenih arhitekt, pooblaščenih krajinski arhitekt, pooblaščenih prostorski načrtovalec, pooblaščenih inženir in pooblaščenih geodet*. To pomeni, da zakon ne obravnava vseh strok in pooblastil enakovredno, saj se deregulacija izvaja le na področju inženirskih strok, t.j. pooblaščenih inženirjev gradbeništva, strojništva, elektrotehnike, rudarstva in geodezije, tehnoloških strok, požarnega varstva in geodezije, ne pa tudi arhitekturnih strok.

Razlika med na primer pooblaščenimi inženirji gradbeništva in pooblaščenimi inženirji strojništva je enako velika kot med pooblaščenimi arhitekti in pooblaščenimi krajinskimi arhitekti. V vseh primerih

gre za ločene študijske programe, ločene strokovne izpite, ločena pooblastila, ločene načrte v projektni dokumentaciji, torej samosvoje stroke.

Ločen poklic pooblaščenega prostorskega načrtovalca predlagamo zato, ker menimo, da so do njega upravičeni tako pooblašчени arhitekti kot inženirji in tudi zato, ker je v četrtem členu tega zakona iz razloga preglednosti in razumljivosti zakona njegove naloge bolje opredeliti ločeno.

1. člen ZPAI naj se po novem glasi kot sledi:

»Ta zakon ureja način in pogoje opravljanja nalog in dejavnosti pooblaščenih arhitektov, pooblaščenih inženirjev in pooblaščenih prostorskih načrtovalcev, organizacijo, naloge, cilje in delovno področje Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZAPS) in Inženirske zbornice Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IZS).«

6. člen ZPAI naj se po novem glasi kot sledi:

(1) Poklicni naziv »pooblašчени arhitekt«, »pooblašчени inženir« in »pooblašчени prostorski načrtovalec« v katerikoli besedni zvezi ali podoben naziv lahko uporablja le oseba, ki izpolnjuje pogoje za pridobitev pooblastila, ima ta naziv vpisan v imenik pri pristojni poklicni zbornici in je zaprisegel pred pristojno poklicno zbornico ali oseba, ki ji je priznana poklicna kvalifikacija skladno z določbami 24. in 25. člena tega zakona.

(2) Za poklicne nazive iz prejšnjega odstavka se uporabljajo okrajšave in sicer za poklicni naziv:

- pooblašчени arhitekt: A,
- pooblašчени inženir: I,
- pooblašчени prostorski načrtovalec: PN.

(3) Glede na zaključen ustrezen študij, pridobljene predpisane praktične izkušnje in uspešno opravljen strokovni izpit iz izbrane strokovne smeri, so pooblašчени arhitekti in inženirji po tem zakonu pooblašчени izvajati le poklicne naloge iz strokovne smeri, iz katere so uspešno opravili strokovni izpit.

(4) V nazivu pooblašчени arhitekt sta združeni strokovni smeri arhitektura in krajinska arhitektura.

(5) V nazivu pooblašчени inženir so združene strokovne smeri gradbeništvo, strojništvo, elektrotehnika, rudarstvo in geotehnologija, geodezija, požarno varstvo, varstvo okolja in tehnološke smeri.

(6) Pogoji glede uporabe naziva iz prvega odstavka smiselno veljajo tudi za uporabo naziva v imenu družb, ki v okviru svoje dejavnosti opravljajo naloge pooblaščenih arhitektov in inženirjev.«

2.

Pooblaščenim inženirjem se ne sme odvzeti pravic do opravljanja storitev, ki jih imajo po obstoječem Zakonu o graditvi objektov (ZGO-1), in jih nekritično dodeliti arhitektom.

Črtati se morajo vsa določila, ki pooblaščenim inženirjem jemljejo pravice do opravljanja storitev, za katere so usposobljeni in ki jih lahko opravljajo po trenutno veljavnem Zakonu o graditvi objektov (ZGO-1).

V GZ naj se zapiše, da lahko kot vodje gradnje in vodje del za vse vrste objektov nastopajo le pooblašчени inženirji in da lahko kot projektanti vseh vrst objektov nastopajo tudi pooblašчени inženirji.

Obrazložitev:

Zapis v zakonu pomeni neupravičen odvzem pridobljenih pravic pooblaščenim inženirjem, saj bi jim bilo s to rešitvijo onemogočeno opravljanje nalog, ki jih sedaj opravljajo v okviru svojega pooblastila, t.j. nastopanje kot odgovorni vodja projekta (po predlogu GZ projektant) določenih vrst stavb oz. gradenj, izvajanje gradbenega nadzora (po predlogu GZ vodenja gradnje) pri vseh vrstah stavb, vodenje gradbišča in vodenje del (po predlogu GZ vodenje del) pri vseh vrstah stavb.

S predlagano rešitvijo bi bil pooblaščenim inženirjem odvzet dostop do opravljanja storitev in posla, za katerega so se usposabljali oz. so sedaj upravičeni, pri čemer ni utemeljenega razloga za to. Pooblastilo za vodenje del je enostavno odvzeto pooblaščenim inženirjem in nekritično dodeljeno pooblaščenim arhitektom, ki sedaj (po ZGO-1) pooblastila za vodenje gradnje in vodenje del sploh nimajo in to ne da bi se morali pooblašчени arhitekti za to dousposobiti. Na podlagi primerjave študijskih programov FA-arhitektura in FGG-gradbeništvo navajamo, da diplomanti Ljubljanske

fakultete za arhitekturo, od koder prihaja velika večina vpisanih v imenik pooblaščenih arhitektov ZAPS, niso usposobljeni za vodenje gradnje, kot ga predvideva GZ in za vodenje del. Verjamemo pa, da v EU obstajajo pooblaščenih arhitekti, ki so za to usposobljeni in jim zakonodaja to posledično dovoljuje. Tradicionalno gledano so bili arhitekti v Sloveniji na gradbiščih prisotni le v vlogi projektantskega nadzora.

Predlagana rešitev bi gospodarsko gledano pomenila tudi propad precejšnjega števila projektantskih in izvajalskih družb ter inženiringov. Prav tako to pomeni, da država že v tem trenutku predvsem na obeh fakultetah za gradbeništvo šola preveliko število študentov.

Pravico opravljanja geodetskih storitev v zvezi z vpisom stavb in delov stavb v kataster stavb daje zakon prav tako samo pooblaščenim arhitektom, čeprav imajo že sedaj to pravico opravljati vsi pooblaščenih inženirji in odgovorni geodeti.

Poleg tega se pooblaščenim inženirjem s področja gradbeništva in geodezije jemlje možnost pridobitve reguliranega poklica prostorski načrtovalec.

4. člen ZPAI naj se po novem glasi kot sledi:

»(1) Med poklicne naloge pooblaščenih arhitektov in inženirjev vseh strokovnih smeri spadajo projektiranje in tehnično svetovanje, to je predvsem izdelovanje načrtov, strokovnih podlag in elaboratov, dalje neodvisna kontrola projektne dokumentacije, priprava strokovnih izvedenskih mnenj, vodenje investicije in zastopanje naročnikov v zvezi s strokovnimi vprašanji, ki se nanašajo na projektiranje, nadzor in ter vodenje investicije. Pooblaščenih arhitekti in inženirji izdelujejo tudi izvedenska mnenja v sodnih in upravnih postopkih.«

(2) Poklicne naloge pooblaščenih arhitektov in inženirjev obsegajo tudi izdelavo prostorskih aktov za objekte in ureditve iz svoje strokovne pristojnosti.

(3) Poklicne naloge pooblaščenih arhitektov in inženirjev s pooblastilom za smeri arhitektura, gradbeništvo in geodezija obsegajo tudi geodetske storitve v zvezi z vpisom stavb in delov stavb v katastru stavb.

(4) Poklicne naloge pooblaščenih inženirjev s pooblastilom za smer geodezija obsegajo tudi izvajanje nalog v skladu s predpisi o državnem geodetskem referenčnem sistemu, izvajanje geodetskih meritev, opazovanj, obdelav, analiz in kartiranja dejstev o prostoru ter izvajanje geodetskih izmer in geodetskih storitev v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin.

(5) Poklicne naloge pooblaščenih inženirjev vseh smeri obsegajo tudi nadzor nad izvajanjem del na gradbišču, vodenje gradnje, vodenje del in zastopanje naročnikov v zvezi s strokovnimi vprašanji, ki se nanašajo na izvajanje gradnje, dalje naloge v zvezi z razvojem, kontrolo, testiranjem in raziskavami.«

1. odstavek 8. člena ZPAI naj se po novem glasi kot sledi:

»(1) Ustrezen študij za pridobitev pooblastila je:

- za pridobitev naziva pooblaščenih arhitekt: magistrski študij arhitekture, magistrski študij krajinske arhitekture,

- za pridobitev naziva pooblaščenih inženir: magistrski študij s področja inženirskih znanosti, zlasti s področja gradbeništva, strojništva, elektrotehnične stroke, tehnoloških strok, rudarstva, geotehnologije in geodezije,

- za pridobitev naziva pooblaščenih prostorski načrtovalec: magistrski študij arhitekture, urbanizma, krajinske arhitekture, prostorskega planiranja, geografije, geodezije in gradbeništva.«

3.

Opravljanje reguliranega poklica pooblaščenih inženir naj se omogoči tudi zaposlenim pri javnih podjetjih in v javni upravi, vendar samo v okviru javne službe in za njen račun.

Med oblike zaposlitve naj se doda samostojnega podjetnika posameznika in zaposlenca pri njem.

Obrazložitev:

Zakon na novo določa oblike zaposlitve pooblaščenega inženirja (svobodni poklic, družbenik družbe pooblaščenih arhitektov in pooblaščenih inženirjev in zaposlenec v teh družbah). Izjema so učitelji v

javnih visokošolskih izobraževalnih ustanovah, ki lahko opravljajo delo pooblaščenega inženirja v okviru javne službe in za njen račun.

Očitno sta izpadli obliki opravljanja poklica kot samostojni podjetnik posameznik in zaposlenec pri njem, saj sta to obliki, ki sta že sedaj mogoči in ki se tudi vklapljata v predlagano rešitev.

Glede na to, da je veliko pooblaščenih inženirjev zaposlenih pri upravljavcih GJI in v javni upravi (vodene investicijskih projektov), ne vidimo razloga, da le tem ne bi bilo omogočeno opravljati reguliranega poklica za svojega delodajalca, če le ta teh storitev ne ponuja na trgu, ampak jih opravlja zase. Predlagamo, da se doda izjemo, da lahko reguliran poklic pooblaščen inženir opravljajo tudi zaposleni v javnih podjetjih, ki so upravljavci GJI in v javni upravi, vendar samo v okviru javne službe in za njen račun. S tem bi prihranili, saj bi določena dela lahko opravili zaposleni. Poleg tega bi s tem poskrbeli za dvig strokovnosti in odgovornosti.

V 4. točki 5. člena naj se dodata naslednji alineji:

- »naloge pooblaščenih inženirjev, če so le ti zaposleni v podjetjih, ki upravljajo z gospodarsko javno infrastrukturo,
- naloge pooblaščenih inženirjev, če so le ti zaposleni v javni upravi pri javnem naročniku in zanj v okviru javne službe in za njegov račun vodijo investicijo ali nastopajo v eni od vlog pooblaščenih inženirjev.«

3. odstavek 5. člena naj se glasi:

Pooblaščenih arhitektov in inženirjev lahko svoje naloge opravljajo kot:

- Svobodni poklic (samostojno in za svoj račun, ne more zaposlovati)
- Samostojno kot s.p. ali zaposlenec pri fizični osebi
- Družbenik družbe PA in PI, zaposlen v isti družbi
- Zaposlenec pri PA ali PI ali v družbi PA oz./in PI.

4.

V zakon je treba zapisati, kako se v nov sistem prenesejo obstoječa pooblastila, in ne le, da se ohranijo.

Obrazložitev:

V osnutku zakona to manjka. V zakonu se predvidi štiri imenike: imenik pooblaščenih arhitektov, imenik pooblaščenih inženirjev, imenik vodij del za zahtevne objekte in imenik vodij del za ostale objekte. Prvega vodi ZAPS, preostale IZS. Slednja dva se lahko tudi združita v enega, a morajo biti jasno razvidna pooblastila glede na zahtevnost objektov. Glejte tudi točko 5.

Besedilo 58. člena naj se preoblikuje kot sledi:

»(1) Pooblastila, ki so bila podeljena pred uveljavitvijo tega zakona, se še naprej uporabljajo v obsegu, kot je bil določen ob podelitvi pooblastila, v skladu z določbami Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. [Zakon o graditvi objektov \(Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10– ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13 in 19/15\)](#) in sicer:

- Posameznika, ki ima ob uveljavitvi tega zakona pridobljeno pooblastilo za odgovorno projektiranje po ZGO-1, pristojna poklicna zbornica ob uveljavitvi tega zakona vpiše v imenik pooblaščenih arhitektov oziroma inženirjev, če predloži dokazilo o zaposlitvi skladno z določili tega zakona. V primeru, da posameznik ne predloži dokazila o zaposlitvi v skladu z zahtevami tega zakona, mu pristojna poklicna zbornica dodeli mirovanje pooblastila.
- Posameznika, ki ima ob uveljavitvi tega zakona pridobljeno pooblastilo samo za odgovorno vodenje del za zahtevne objekte, Inženirska zbornica Slovenije ob uveljavitvi tega zakona vpiše v imenik vodij del za zahtevne objekte.
- Posameznik, ki je do uveljavitve tega zakona lahko nastopal kot odgovorni vodja del, ne da bi bil vpisan v imenik pooblaščenih inženirjev, mora v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona pri Inženirski zbornici Slovenije oddati vlogo za vpis v imenik vodij del za ostale objekte.

(2) Posamezniki, ki imajo najmanj visoko strokovno izobrazbo ene od inženirskih smeri iz 8. člena tega zakona, izpolnjujejo samo pogoje glede predpisane izobrazbe za pristop k strokovnemu izpitu v skladu z 10. členom, ne izpolnjujejo pa pogoja pridobljenih praktičnih izkušenj. Izpolnjevanje pogoja predpisane izobrazbe velja 10 let po sprejemu tega zakona.

(3) Posamezniki, ki imajo opravljen strokovni izpit iz geodetske stroke po dosedanjih predpisih in so na dan uveljavitve tega zakona vpisani v imenik odgovornih geodetov pri IZS, izpolnjujejo pogoje za pooblaščenega inženirja po tem zakonu.

(4) Samo posamezniki, ki imajo opravljen strokovni izpit iz geodetske stroke po dosedanjih predpisih in poseben strokovni izpit (imajo veljavno geodetsko izkaznico) in so na dan uveljavitve tega zakona vpisani v imenik odgovornih geodetov pri IZS, lahko izvajajo in potrdijo geodetske storitve, za katere ZEN določa, da jih lahko izvede le geodet.

(5) Posamezniki, ki imajo opravljen strokovni izpit za izvajanje geodetskih storitev po dosedanjih predpisih in so na dan uveljavitve tega zakona vpisani v imenik geodetov pri IZS ter imajo najmanj visoko ali višjo strokovno izobrazbo geodetske smeri, izpolnjujejo vse pogoje za pristop k strokovnemu izpitu v skladu z 10. členom. Izpolnjevanje pogojev velja dve leti po sprejemu tega zakona.

(6) Posamezniki, ki imajo najmanj visoko strokovno izobrazbo geodetske smeri, izpolnjujejo samo pogoje glede predpisane izobrazbe za pristop k strokovnemu izpitu v skladu z 10. členom, ne izpolnjujejo pa pogoja pridobljenih praktičnih izkušenj. Izpolnjevanje pogoja predpisane izobrazbe velja 10 let po sprejemu tega zakona.

5.

Vse posameznike, ki lahko nastopajo kot vodje del (pooblašcene inženirje in tiste, ki to ne bodo več), mora zakon obravnavati enakovredno in zanje predvideti enaka pravila (etični kodeks, strokovni nadzor).

Zakon naj določi pogoje za vodje del in uvede imenik vodij del, ki ga vodi IZS (kot doslej), v katerega so vpisani vsi posamezniki s pooblastilom za vodenje del.

Obrazložitev:

Zakon predvideva, da lahko 2000 univ.dipl.inž., dipl.inž. in inženirjev s poklicno izobrazbo, ki so po ZGO-1 vpisani v imenik IZS s pooblastilom za odgovorno vodenje del, to delo opravljajo naprej, ne da bi bili vpisani v IZS. Na drugi strani pa bodo univ.dipl.inž. in dipl.inž., ki imajo po ZGO-1 poleg pooblastila za odgovorno vodenje del tudi pooblastilo za izdelovanje načrtov, ostali vpisani v imenik IZS. S tem bodo ostali člani IZS in zavezanci za etični kodeks ter strokovni nadzor, ki ga vpeljuje ZPAI, medtem ko prvi ne bodo. To pomeni tudi, da IZS ne bo mogla ukrepati proti njim. Torej bodo na nek način privilegirani v odnosu do odgovornih vodij del, ki bodo tudi v bodoče člani IZS. Take neenakosti na trgu se ne sme dopustiti, ker se bo lahko odrazila tudi v (ne)kakovosti opravljenega dela nevpisanih. Zato predlagamo uvedbo imenika odgovornih vodij del, kot dela imenika IZS. Taka rešitev je bila predlagana že z ZAIDom leta 2008.

Menimo, da so sedanji imetniki pooblastila za odgovorno vodenje del za zahtevne objekte, glede na znanje in strokovno usposobljenost usposobljeni za »vodenje del za zahtevne objekte« kot tudi za nastopanje v vlogi »vodje gradnje«, kot ju predvideva nov GZ. V kolikor bi jim te pravice, ki jih imajo sedaj, odvzeli, bi bilo to protiustavno, saj GZ ne prinaša nobenih novih nalog, za katere ne bi bili usposobljeni.

Zato je treba vzpostaviti imenik vodij del« in v GZ predvideti, da lahko kot »vodje gradnje in vodje del za zahtevne objekte« nastopajo tudi posamezniki, ki so bili ob uveljavitvi GZ vpisani v imenik IZS s pooblastilom za vodenje del (za zahtevne objekte).

Podobno že sedaj, ko velja ZGO-1, obstaja problem strokovnega in etičnega delovanja tistih posameznikov, ki lahko opravljajo storitve odgovornega vodenja del in nadziranja del po prehodnih določbah ZGO-1. Ti posamezniki namreč niso zavezani k spoštovanju etičnega kodeksa IZS, ker niso člani IZS, zato zbornica proti njim ne more ukrepati.

Zato **predlagamo**, da naj zakon predvidi tudi vpis le teh tehnikov in inženirjev v imenik vodij del in določi prehodno obdobje za vpis.

Nov GZ poleg tega predvideva, da bi lahko kot vodja del nastopal kdorkoli, saj pogojev zanj ne predvideva več. V Sloveniji je v gradbeništvu že sedaj močno prisoten problem, ko posel izvajajo izvajalski inženiringi (danes bi jim lahko rekli že kadrovski inženiringi), ki za dela najemajo ne kvalificirano in premalo kvalificirano delovno silo, kar vodi v vedno bolj prisotno posledico nekakovostne gradnje. Predlog GZ bo stanje še poslabšal, saj odpravlja pogoje za vodje del, ki naj bi vodili (in učili neuke) delavce. Moramo se namreč zavedati, da vodja gradnje, ki ga uvaja GZ, ne bo imel naloge vodenja in dajanja navodil delavcem izvajalca, kako naj se gradi, torej mojstra in nadrejenega, ampak le kontrole izvajanja del, t.j. kontrolnega organa. To hudo pomanjkljivost je treba odpraviti. Odpravi se jo lahko tako, da se tudi v bodoče predvidi/obdrži kvalificirane vodje del, kar predlagamo.

Zato **predlagamo**, da se vzpostavi imenik vodij del tudi za ostale objekte (ki niso zahtevni), ki naj ga vodi IZS.

Vpisani v imenik vodij del naj postanejo člani IZS in s tem zavezanci za spoštovanje etičnega kodeksa. IZS bi tako lahko nad njimi vodi strokovni nadzor in disciplinske postopke. Menimo, da se lahko s tem doseže več na kakovosti grajenega okolja, kot na marsikateri drugi predlagani rešitvi v GZ. Rešitev je bila predlagana in usklajena že z ZAIDom.

V zakon naj se doda novo poglavje "3A VODJE DEL" ter nov člen 16.a (pooblaščen vodja del) kot sledi:

»(1) Poklicno nalogo vodenja del lahko poleg pooblaščenih inženirjev opravljajo tudi posamezniki vpisani v imenik vodij del, ki ga vodi IZS.

(2) V imenik vodij del se lahko vpišejo posamezniki, ki ima pridobljeno najmanj prvo stopnjo bolonjskega študija gradbene ali druge ustrezne tehnične stroke z najmanj petimi leti delovnih izkušenj ter opravljenim strokovnim izpitom za odgovorno vodenje del ustrezne stroke. Podrobnejšo vsebino študijskih programov se določi v pravilniku določenim v tretji točki 8. člena.

(3) Pooblaščen vodja del je zavezan k spoštovanju etičnega kodeksa zbornice in disciplinsko odgovarja za svoje delo.

(4) Strokovne izpite iz vodenja del se izvajajo na Inženirski zbornici Slovenije. Podrobnejšo vsebino strokovnih izpitov se uredi v pravilniku, ki ga izda Inženirska zbornica Slovenije v soglasju z ministrstvom.

(5) Posamezniku pooblastila preneha:

- na podlagi odločbe zbornice, če sam zahteva preklic pooblastila,
- na podlagi odločbe zbornice, če ne izpolnjuje več s tem zakonom predpisanih pogojev,
- na podlagi pravnomočne sodne odločbe, s katero mu je bil izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja storitev ali
- na podlagi odločbe disciplinskega sodišča, s katero mu je bil v disciplinskem postopku izrečen ukrep začasnega odvzema pooblastila zaradi hujše disciplinske kršitve.

Zoper odločbo zbornice iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka je mogoča tožba na upravno sodišče.

(6) Za odgovorne vodje del se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za pooblaščene inženirje kot fizične osebe.

6.

Ustanovitev družbe pooblaščenih arhitektov in inženirjev naj se ne veže na lastništvo ampak na poslovanje.

Tozadevno naj se popravi 18. člen.

Obrazložitev:

V povezavi z regulacijo dejavnosti zakon predpisuje, da si lahko pooblastilo družbe pooblaščenih arhitektov in inženirjev pridobijo družbe, ki imajo najmanj polovico družbenikov iz vrst pooblaščenih arhitektov in inženirjev. Družbe morajo svojo dejavnost prilagoditi v roku petih let po uveljavitvi zakona. Glede na to, da se je večina družb v panogi bodisi ustanovila bodisi olastnila pred cca. 20 leti in da so se mnogi lastniki v tem času že tudi upokojili, pomeni predlagana rešitev precejšnjo težavo za družbe v panogi projektiranja in tehničnega svetovanja in to kljub relativno dolgemu, petletnemu obdobju prilagoditve. Zato predlagamo, da se ustanovitev družb pooblaščenih arhitektov in inženirjev ne veže na lastništvo temveč na poslovodni organ, kar pomeni, da mora biti direktor družbe oziroma večina članov poslovodnega organa pooblaščenih inženirjev ali pooblaščenih arhitektov. Takšno ureditev pozna tudi tujina, na primer Luksemburg. Menimo, da bi bila takšna rešitev lahko primerljivo učinkovita. V kolikor tudi ta rešitev ne bo sprejemljiva, pa kot pogoj za opravljanje dejavnosti predlagamo obvezno stalno zaposlitev vsaj enega pooblaščenega arhitekta oziroma inženirja v družbi pooblaščenih arhitektov oz. inženirjev.

7.

Zakon mora podrobneje opredeliti način opravljanja strokovnega nadzora in njegovo financiranje.

Obrazložitev:

V osnutku zakona to manjka.

Zbornici dobivata novo javno pooblastilo in sicer izvajanje strokovnega nadzora nad člani, ki se izvaja po letnem programu in sicer naj bi zbornici pregledali vsaj 10% projektne dokumentacije za gradbeno dovoljenje in za izvedbo.

Konkretnega predloga še nimamo, saj na to temo z MOP niso bili opravljeni še nobeni razgovori. Predlagamo, da se po tej temi čim prej sestanemo MOP, ZAPS in IZS ter pripravimo usklajen predlog.

8.

V zakonu naj se predvidi odškodninsko odgovornost udeležencev.

Obrazložitev:

Od udeležencev, ki sodelujejo v sistemu javnega naročanja, zahteva zavarovanje odgovornosti za škodo za vsak posamezen primer javni naročnik. Od ostalih udeležencev bi morali zavarovanje odgovornosti zahtevati zakon, saj so sicer tveganja za investitorja v primeru napak prevelika. Udeleženca jutri že lahko ni več.

Zavarovanje odgovornosti mora biti vezano na opravljanje dejavnosti in ne poklica. In ker je že dandanes evidentiran problem, da udeleženci niso zavarovani, ker tega nihče ne preverja, predlagamo, da zavarovanje odgovornosti izvajalcev in vodij gradenj preverjajo na gradbiščih inšpektorji, zavarovanje odgovornosti projektantov/družb pooblaščenih arhitektov in inženirjev pa poklicni zbornici.

V zakonu naj se izboljša določilo o tem, kaj mora zavarovalnica zavarovati, da bo v praksi sploh kaj zavarovano in da zavarovanje ne bo le pro-forma. Tudi zavarovalno vsoto naj se dvigne. Pri popravku naj se upošteva naš predlog iz dopisa št. 491/15/VOD-BŠF z dne 4.2.2015.

9.

Način izvajanja pooblastila: V zakon naj se nedvoumno zapiše, da so pooblašчени inženirji dolžni biti osebno prisotni pri izvedbi ključnih dejanj, ki se nanašajo na njihove poklicne naloge v okviru svoje stroke. Ključna dejanja določita poklicni zbornici v soglasju z ministrom.

Obrazložitev:

Na primer:

Vsa dosedanja zakonodaja na področju evidentiranja nepremičnin je predpisovala, da lahko določene postopke za izdelavo elaboratov ureditve meje, nove izmere, izravnave meje, komasacije in parcelacije ter označitev mej v naravi lahko izvaja samo oseba, ki ji je bila izdana geodetska izkaznica v skladu z zakonom (geodet). Predlog tega zakona ukinja reguliran poklic geodet.

Zaradi zagotavljanja strokovnosti geodetskih storitev in varnosti uporabnikov teh storitev je nedvomno v javnem interesu, da mora ostati postopek izdelave zgoraj navedenih elaboratov zakonsko reguliran, saj nestrokovno izvajanje geodetskih storitev lahko močno poseže v pravice lastnikov nepremičnin (oškodovanje oziroma obremenitev), ki so udeleženci v teh postopkih, zato je obvezna pristnost pooblaščenih inženirjev pri ključnih dejanjih.

Podobno velja za ostale stroke.